



MIKE TYSON & LARRY SLOMAN

MIKE
TYSON
TYLY TOTUUS

Suomentanut Tarja Lipponen

★
Johnny
Kniga

Copyright © 2013 Tyrannic Literary Company LLC
Alkuteos: Mike Tyson – Undisputed Truth
Blue Rider Press 2013, A Penguin Random House Company
Published by agreement with Lennart Sane Agency AB

Johnny Kniga Publishing,
imprint of Werner Söderström Corporation,
PL 314 (Korkeavuorenkatu 37), 00101 Helsinki
www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-40520-8
Painettu EU:ssa

TEOS ON OMISTETTU KAIKILLE HYLKIÖILLE.
JOKAISELLE JOKA JOSKUS ON PÖKERTYNYT,
SYSÄTTY SYRJÄÄN, LÄÄKITTY TOKKURAAN, LYÖTY MAAHAN
JA VÄÄRIN PERUSTEIN SYYTETTY. KAIKILLE NIILLE,
JOTKA EIVÄT KYKENE OTTAMAAN VASTAAN RAKKAUTTA.

Esipuhe

Sukkuloin valtaosan raiskaussyytteen tuomionlukua ja rangaistuksen alkamista erottaneista kuudesta viikosta ympäri maata liehittelimässä lukuisia tyttöystäviäni. Se oli minun tapani sanoa heille hyvästit. Kun en ollut heidän seurassaan, hätistelin kauemmas naisia, jotka tarjosivat itseään minulle. Minne meninkään, paikalla oli naisia, jotka tulivat luokseni ja sanoivat: ”Älä viitsi. En aio sanoa, että raiskasit minut. Voit huoletti lähteä mukaan. Saat filmata koko jutun.” Myöhemmin tajusin, että se oli heidän tapansa sanoa: ”Tiedän, että olet syytön.” Tuolloin en ottanut lähestymisiä hyvällä vaan vastasin tylyllä läpällä. Naiset ilmaisivat minulle tukensa, mutta olin liian tuskissani ymmärtääkseni sen. Olin tietämätön raivopää, katkera kaveri, jolla oli paljon opittavaa.

Viha oli osin ymmärrettävää. Olin 25-vuotias poikanen ja minua odotti 60 vuoden vankilatuoimio rikoksesta, jota en ollut tehnyt. Kerronpa taas kerran, mitä sanoin suurelle valamiehistöille, oikeudenkäynnissä, tuomionluvussa, ehdonalaisen vapauden käsittelyssä ja vankilasta vapauduttuani – ja näiden sanojen toistamista aion jatkaa hautaan asti. Minä en raiskannut Desiree Washingtonia. Hän tietää sen ja Jumala tietää sen. Washingtonin on elettävä tekojensa seuraukset kontollaan koko loppuelämänsä.

Promoottorini Don King vakuutteli minulle, että vapaudun syyt-teistä. Hän kertoi tekevänsä kaikessa hiljaisuudessa työtä, jotta jut-tu raukeaa. Lisäksi hän oli palkannut Vince Fullerin, parhaan asian-ajajan, jonka miljoonan dollarin palkkiolla saa. Vince sattui nimittäin olemaan Donin verojuristi. Ja luultavasti Don oli hänelle pystyssä. Minä itse tiesin alusta asti, ettei minulle heruisi oikeutta. Minuahan ei syytetty New Yorkissa tai Los Angelesissa, vaan Indianapoliksessa Indianassa, kaupungissa joka on tullut tunnetuksi Ku Klux Klanin pe-säpaikkana. Tuomari Patricia Gifford toimi aiemmin seksuaalirikok-siin erikoistuneena syyttäjänä ja oli lempinimeltään Hirttotuomari. Minut totesi syylliseksi jury, joka koostui ”vertaisistani”. Heistä vain kaksi oli mustia. Kolmannen tuomari oli vapauttanut tehtävästä. Se tapahtui juryn hotellissa syttyneen tulipalon jälkeen. Tuomarin mu-kaan syynä oli miehen ”mielentila”. Niinpä, mielentila perustui sii-hen, ettei mies pitänyt ruuasta, jota hänelle tarjottiin.

Ei minulla edes ole vertaisia. Olin raskaansarjan kaikkien aikojen nuorin maailmanmestari. Olin jättiläinen, uudestisyntynyt Aleksan-teri Suuri. Tyylini oli kiivas, puolustukseni horjumaton. Ja minä olin raivokas. On käsittämätöntä, miten suuruudenhulluksi huono itse-tunto ja valtava ego voivat miehen saada. Mutta oikeudenkäynnin jälkeen tämän ihmisten keskuudessa kulkevan jumalan oli raahattava musta perseensä takaisin oikeussaliin, tuomionlukuun.

Ennen sitä käännyin korkeampien voimien puoleen. Calvin, hyvä ystäväni Chicagosta, kertoi voodooonaisesta, joka voisi tehdä loitsun pitääkseen minut poissa vankilasta.

”Kuset purkkiin, laitat sinne viisi sadan dollarin seteliä, työnnet purkin sänkysi alle kolmeksi päiväksi, viet sen naiselle ja hän rukoilee purkin ääressä puolestasi”, Calvin sanoi minulle.

”Toisin sanoen tämä selvänäkijä-ämmä ottaa kusiset sataset pur-kista, huuhtelee ne ja lähtee shoppailemaan. Jos joku antaisi sinulle kusisen huntin, olisiko sillä nesteellä mitään väliä?” kysyin Calvinilta. Minulla oli tapana viskellä rahaa ympäriinsä kuin roskaa, mutta eh-dotus oli liian paksu jopa minulle.

Sen jälkeen pari ystävää yritti järjestää minulle apua voodooopapil-ta. Toivat mukanaan pukumiehen. Tyyppi ei olisi kelvannut edes köy-hän miehen voodooopapiksi. Kusipään olisi kuulunut oleilla suolla ja pukeutua värikkäästi. Tiesin ettei hänestä ollut mihinkään. Eikä mul-kerö ollut edes vaivautunut suunnittelemaan seremoniaa. Kirjoitti

vain jotain hevonnaskaa paperinpalalle ja yritti saada sen läpi. Ei minun juttuni. Hän halusi, että puhdistautuisin jollain ihmeöljyllä, rukoilisin ja joisin jonkin sortin erikoisvettä. Mutta minähän olin piru vie tottunut juomaan Hennessyä. Enkä ollut oikeissa lantrata sitä.

Niinpä tyydyin Santeria-pappiin, jonka oli määrä tehdä noita-tohtorijuttujaan. Kävimme yhtenä iltana oikeustalolla mukanaamme kyyhkynen ja muna. Pudotin munan maahan, kun kyyhkynen vapautettiin, ja karjuin: ”Olemme vapaita!” Muutamaa päivää myöhemmin pukeuduin harmaaseen liituraiapukuuni ja lähdin oikeuteen.

Juryn annettua tuomionsa puolustustiimini kokosi lieventävät asianhaarat muistioksi tuomionlukuun. Se oli vaikuttava dokumentti. Tohtori Jerome Miller, virginialaisen Augustus-instituutin johtaja ja yksi maan johtavista aikuisten tekemien seksuaalirikosten asiantuntijoista, oli tutkinut minut ja päätellyt, että olin ”herkkä ja huomaavainen nuorukainen, jonka ongelmat olivat pikemminkin seurausta kehityshäiriöstä kuin henkisestä sairaudesta”. Miller oli vakuuttunut siitä, että pitkän aikavälin diagnoosini olisi melko hyvä, jos kävisin säännöllisesti psykoterapiassa. Hän totesi: ”Aika vankilassa viivyttää tätä prosessia entisestään ja luultavasti taannuttaa tilannetta. Suosittelenkin harkittavaksi muita vaihtoehtoja, jotka toimivat väylänä oikeaan suuntaan ja tarjoavat hoitoa.” Tietenkin valvontavirkkailijat, jotka laativat tuomiolauselman, jättivät yhteenvedostaan tuon viimeisen virkkeen pois. Syyttäjän käsityksen he esittivät kärkevästi: ”Punnittuaan kyseistä rikosta ja sen tekijää poliisitutkinnan johtaja, rutinoitunut seksuaalirikosten tutkija, on pakotettu päättelemään, että vastaaja on taipuvainen uusimaan rikoksensa tulevaisuudessa.”

Asianajajani laativat liitteen, joka koostui 48 todistajanlausunnosta. Luonteestani todistivat niinkin erilaiset ihmiset kuin lukioaikainen rehtorini, sosiaalityöntekijä pohjoisesta New Yorkista, Sugar Ray Robinsonin leski, ottoäitini Camille, hypnoterapeutini ja kuusi tyttöystävääni (ja heidän äitinsä). Kaikki kuusi tyttöystävää kirjoittivat liikuttavasti, että olin kohdellut heitä kuin täydellinen herrasmies ainakin. Catskilliläistyttö, ensimmäisiä tyttöystäviäni, kirjoitti jopa tuomarille: ”Ensitapaamisestamme oli kulunut kolme vuotta, kun harrastin ensi kerran seksiä herra Tysonin kanssa, eikä hän kertaakaan yrittänyt pakottaa minua mitenkään. Siitä syystä rakastan häntä; hän rakastaa ja kunnioittaa naisia.”

Don on Don, joten totta kai hänen oli pakko jälleen kerran turvautua liioitteluun. Hän pyysi pastori William F. Crockettia, joka toimi Ancient Egyptian Arabic Order Nobles Mystic Shrine of North and South America -vapaamuurarijärjestön ensimmäisenä valtakunnallisena seremoniamestarina, kirjoittamaan puolestani. Pastori teki työtä käskettyä: ”Pyydän hartaasti, että säästätte hänet vankeudelta. En tosin ole puhunut Miken kanssa sitten oikeudenkäynnin, mutta tietojeni mukaan hän ei enää edes kiroile eikä käytä huonoa kieltä, lukee Raamattua päivittäin, rukoilee ja harjoittelee.” Se oli tietenkin täyttä hevonnaskaa. Pastori ei edes tuntenut minua.

Mukana oli myös Donin sydäntäsärkevä kirje tuomarille. Sen perusteella olisi voinut luulla, että olin keksinyt lääkkeen syöpään, saanut aikaan rauhan Lähi-idässä ja parantanut joukoittain kipeitä kissanpoikia. Don kirjoitti työstäni Make-A-Wish-säätiön hyväksi eli käynneistäni sairaiden lasten luona. Hän valisti tuomari Giffordia siitä, että lahjoitimme jokaisena kiitospäivänä neljäkymmentätuhatta kalkkunaa köyhille. Hän selosti, että olimme tavanneet itsensä Simon Wiesenthalin. Ja minä liikutuin siinä määrin, että lahjoitin suuren rahasumman, jotta hän saa jahdattua natsisotarikollisia. Don taisi unohtaa, että klaani vihaa juutalaisia yhtä hartaasti kuin mustia.

Donin teksti oli kahdeksan sivun pituinen, ja hän äityi kehuskelemaan minua kaunopuheisesti: ”On hyvin epätavallista, että hänen ikäisensä nuorukainen on kiinnostunut lähimmäisistään, varsinkin näin syvällisen omistautuneesti kuin hän. Nämä ovat jumalallisia ominaisuuksia, jaloja piirteitä, jotka koostuvat rakkaudesta, anteliaisuudesta ja epäitsekkydestä. Hän on Jumalan lapsi, enkä ole toiste tavannut yhtä lempeää, herkkää, huolehtivaista, rakastavaa ja ymmärtäväistä ihmistä nyrkkeilyn parissa viettämäni kahdenkymmenen vuoden aikana.” Helvetti, Donin olisi kuulunut pitää oikeudessa loppupuheenvuoro, ei asianajajani. John Solberg, Donin pr-mies, puolestaan kävi suoraan asiaan kirjeessään tuomari Giffordille: ”Mike Tyson ei ole kelmi”, hän kirjoitti.

En ehkä ollut kelmi, mutta olin ylimielinen kusipää. Käyttäydyin oikeudenkäynnissä niin arrogantisti, etten olisi mitenkään voinut saada niiltä ihmisiltä oikeutta. En ollut nöyrä edes silloin, kun kuulin tuomioni. Kaikki se, mitä minusta kerrottiin – että jakelin rahaa ja kalkkunoita, huolehdin ihmisistä, pidin heikkojen puolta – tein niin,

koska *halusin* olla nöyrä, en siksi, että *olisin ollut* nöyrä. Halusin epätoivoisesti olla nöyrä, vaikka en ollut, en gramman vertaa.

Siispa aseistauduimme luonnelausunnoilla ja ilmaannuimme tuomari Patricia Giffordin eteen 26. maaliskuuta 1992. Oikeus salli todistajien kuulemisen ja Vince Fuller avasi käsittelyn kutsumalla todistajaksi Lloyd Bridgesin, joka oli Indianapoliksen Riverside Residential -keskuksen toimitusjohtaja. Puolustustiimini vakuutti, että vankeus tuomion sijaan minun piti saada kärsiä rangaistus ehdollisena avolaitoksessa, jotta voisin saada terapiaa ja suorittaa yhteiskuntapalvelun. Bridges oli pastori, joka pyöritti tarkoitukseen sopivaa ohjelmaa. Hän sanoi oikeudessa, että soveltuisin erinomaisesti hänen laitokseensa.

Apulaissyöttäjä sai kuitenkin Bridgesin paljastamaan, että neljä ehdonalaiseen tuomittua oli äskettäin karannut hänen avolaitoksestaan. Kun apulaissyöttäjä houkutteli pastorin myöntämään, että tämä oli haastatellut minua kartanossani Ohiossa ja olimme maksaneet hänen lentonsa, oli koko ehdotus kuollut ja kuopattu. Kyse oli enää siitä, miten pitkän tuomion Hirttotuomari paukauttaisi.

Fuller vetosi tuomariin. Oli aika käytellä miljoonan dollarin taitoa. Ei, sen sijaan sain hänen tyypillisen temppunsa, hatullisen paskaa. ”Tyson on joutunut kohtuuttomaan tilanteeseen. Lehdistö on panetellut häntä ja herkuttelee päivittäin hänen vioillaan. Sellaista Tysonia minä en tunne. Minun tuntemani Tyson on herkkä, ajattelevainen ja huolehtiva mies. Kehässä hän on kauhistuttava, mutta sen puolen hän jättää kehään.” Puheenvuoro ei yltänyt lähellekään Don Kingin retostelua, mutta ei se ihan huonokaan ollut. Paitsi että Fuller oli koko oikeudenkäynnin ajan kuvannut minua raa’aksi elukaksi, karkeaksi kiusankappaleeksi, jota ajaa eteenpäin pelkkä seksuaalinen tyydytys.

Sitten Fuller otti puheeksi köyhän lapsuuteni ja kertoi, miten legendaarinen nyrkkeilymanageri Cus D’Amato otti minut siipiensä suojaan.

”Tähänkin kytkeytyy murhenäytelmä”, Fuller messusi. ”D’Amato keskittyi vain nyrkkeilyyn. Tyson ihmisenä oli toisarvoinen, kun Cus D’Amato lähti koulimaan Tysonista kehäkettua.” Camille, Cusin pitkäaikainen kumppani, kauhistui lausunnosta. Fuller olisi voinut yhtä hyvin kusta mentorini haudalle. Fuller jatkoi puheitaan, mutta esitys ei pysynyt kasassa; sama ongelma oli vaivannut häntä koko oikeudenkäynnin ajan.

Seuraavaksi oli minun vuoroni puhutella oikeutta. Nousin seiso-
maan. En ollut valmistautunut riittävän huolellisesti eikä minulla
ollut edes muistiinpanoja. Kädessäni minulla oli sen voodooääliön
paperilappu. Yhdestä asiasta olin varma – en aikunut anella anteeksi
sitä, mitä hotellihuoneessani oli tuona iltana tapahtunut. Sitä vastoin
pyysin muutoin käytöstäni anteeksi lehdistöltä, oikeudelta ja Miss
Black America -kisojen muilta kilpailijoilta. Kisoissahan minä tapasin
Desireen. Pyysin anteeksi, mutta en tekojani hotellihuoneessa.

”Käytökseni oli jokseenkin törkeää. Sen myönnän. Mutta en ole
raiskannut ketään. En ole yrittänyt raiskata ketään. Pahoittelen, mut-
ta näin on.” Sen jälkeen katsoin Greg Garrisonia, syyttäjää. Tai minun
tapauksessani pikemminkin vainoojaa.

”Yksityiselämäni on riepoteltu. Minua on loukattu. Aiemmin
elämäni oli suurta unelmaa. Rouva, en ole tullut tänne anelemaan
arhoa. Odotan pahinta. Minut on revitty kappaleiksi. Nöyryytetty
ympäri maailman. Nöyryytetty sosiaalisesti. Olen silti onnellinen
saamastani tuesta. Ja olen valmistautunut kestämaan kaiken sen,
mitä minulle annatte.”

Istuuduin ja tuomari esitti minulle muutaman kysymyksen ase-
mastani lasten roolimallina. ”Minulle ei ole koskaan neuvottu, miten
hoitaa julkisuutta. En kerro lapsille, että on hyväksi ryhtyä Mike Ty-
soniksi. Vanhemmat ovat minua parempia roolimalleja.”

Seuraavaksi syyttäjä pääsi ääneen. Puhumaan ei noussut puna-
niska-Garrison, joka oli hoitanut syyttäjän työn oikeudenkäynnissä,
vaan hänen pomonsa Jeffrey Modisett, Marionin piirikunnan syyttä-
jä. Hän sanaili kymmenen minuuttia siitä, ettei rahaa ja mainetta saa-
vuttaneille miehille pidä antaa etuoikeuksia. Sitten hän luki Desiree
Washingtonin lähettämää kirjettä. ”Aamun varhaisina tunteina 19.
heinäkuuta 1991 minua vastaan hyökättiin sekä ruumiillisesti että
henkisesti. Minut nujerrettiin fyysisesti siihen pisteeseen, että ka-
dotin sisimpäni. Se minä, joka olin 18 vuotta, on nyt kylmä ja ontto.
En osaa sanoa, mitä tulevaisuus tuo. Voin vain kertoa, että jokainen
päivä raiskauksen jälkeen on taistelua oppia jälleen luottamaan, hy-
myilemään niin kuin minulla oli tapana ja löytämään se Desiree Lynn
Washington, joka vietiin minulta ja kaikilta minua 19. heinäkuuta
1991 rakastaneilta. Niinä hetkinä, joina olen tuntenut vihaa hyök-
kääjäni aiheuttaman tuskan takia, Jumala on suonut minulle viisaut-
ta nähdä, että tuo mies on psyykkisesti sairas. Vaikka joinakin päivinä

itken nähdessäni silmistäni kuvastuvan tuskan, kykenen myös sääli-
mään miestä, joka hyökkäsi kimppuuni. Toiveeni on ollut ja yhä on,
että hänet saataisiin kuntoutettua.”

Modisett laski kirjeen käsistään. ”Tuomiosta tähän päivään Ty-
son ei ole ymmärtänyt tilannettaan. Koko maailma seuraa nyt, onko
oikeusjärjestelmä yhdenvertainen kaikille. Tysonin velvollisuus on
myöntää ongelmansa. Parantakaamme tämä sairas mies. Mike Tyson,
raiskaaja, on saatava pois kadulta.” Ja hän suositteli, että saisin pa-
rantua kahdeksasta kymmeneen vuoteen kaltereiden takana.

Oli Jim Voylesin vuoro puhua puolestani. Voyles oli indianalai-
nen asianajaja, jonka Fuller oli palkannut paikalliseksi asiantunti-
jaksi. Hän oli hieno mies, myötätuntoinen, fiksu ja hauska. Tiimi-
ni ainoa asianajaja, johon minulla oli jonkinlainen aito side. Lisäksi
hän oli tuomari Giffordin ystävä ja kotoisa kaveri, joka osasi vedota
Indianapoliksen juryyn. ”Kuunnellaan tätä miestä”, sanoin Donille
oikeudenkäynnin alussa. Voyles olisi voinut tuoda minulle hyvää jul-
kisuutta. Mutta Don ja Fuller kohtelivat häntä kuin typerystä. Eivät
antaneet hänen tehdä mitään. Nitistivät hänet. Jim turhautui. Hän
kuvaili rooliaan ”yhdeksi maailman parhaiten palkatuista kynäpyö-
ritteliöistä”. Nyt hän pääsi lopulta argumentoimaan oikeudessa. Hän
puhui intohimoisesti siitä, että kuntoutus oli vankeustuomiota pa-
rempi vaihtoehto, mutta kuuroille korville. Tuomari Gifford oli valmis
julistamaan tuomion.

Gifford aloitti lausumalla kohteliaisuuksia työstäni yhteisön hyväk-
si, suhtautumisestani lapsiin ja siitä, miten ”jaan varoja”. Sen jälkeen
hän kuitenkin alkoi paasata ”treffiraiskauksista” ja sanoi, että inhosi
koko käsitettä. ”Olemme onnistuneet antamaan sellaisen vaikutelman,
että on oikein tehdä ihan mitä lystää naiselle, jonka tuntee tai jota
tapailee. Laki määrittelee raiskauksen hyvin selvästi. Laissa ei maini-
ta sanallakaan tekijän ja uhrin suhteesta. Treffi-osuus treffiraiskaus-
sanassa ei lievennä sitä tosiasiaa, että kyse on raiskauksesta.”

Ajatukseni harhailivat puheen jatkuessa. Se ei liittynyt mitenkään
minun tekemisiini. Emme me olleet treffeillä. Kyse oli mahtavan koo-
mikun Bill Bellamyn sanoin panokeikasta. Ei siitä enempää. Äkkiä
heräsin ajatuksistani.

”Vaarana on, että tuomittu asenteidensa takia uusii tekonsa”, tuo-
mari sanoi ja tuijotti minua. ”Teillä ei ole rikosrekisteriä. Ja teille on
suotu monia taitoja. Mutta te olette hairahtunut.” Tuomari vaikenä.

”Syytekohtasta yksi tuomittu määrätään kymmenen vuoden vankeuteen”, tuomari sanoi.

”Vitun lehmä”, mumisin. Olin turta. Syytekohta yksi oli raiskaus. Voi paska, olisiko sittenkin pitänyt vetää sitä voodoovettä, ajattelin.

”Syytekohtasta kaksi määrätään kymmenen vuotta vankeutta.” Don King ja ystäväni salissa vetäisivät syvään henkeä. Syytekohta perustui sormien käyttöön, viisi vuotta per sormi. ”Syytekohtasta kolme kymmenen vuotta vankeutta.” Syytekohta perustui kielen käyttöön. Kaksikymmentä minuuttia. Varmasti maailmanennätys, pisin pillun nuoleminen kesken raiskauksen.

”Rangaistukset määrätään kärsittäväksi samanaikaisesti”, tuomari jatkoi. ”Määrään tuomitun maksamaan sakkoa, jonka maksimimäärä on kolmekymmentätuhatta dollaria. Neljä vuotta tuomiosta on ehdonalaista. Tuona aikana aloitatte psykoanalyysin tohtori Jerome Millerin ohjauksessa ja suoritate sata tuntia yhteiskuntapalvelua, joka liittyy nuorisoriikollisuuteen.”

Fuller pomppasi tuolistaan ja esitti, että minut päästettäisiin vapaaksi takuita vastaan sillä välin kun Alan Dershowitz, arvostettu puolustusasianajaja, valmistelisi valitusta tuomiosta. Dershowitz oli salissa seuraamassa tuomionlukua. Fullerin lopetettua Garrison, varsinainen punaniskacowboy, tunki valokeilaan. Myöhemmin monet väittivät, että olin rasismin uhri. Mielestäni Modisettin ja Garrisonin tyyliet tyypit olivat pikemminkin mukana päästäkseen esille, ei sen kummempaa. Ei heitä kiinnostanut, miten jutussa kävisi. He vain nautiskelivat siitä, että saivat nimensä lehtiin ja pääsivät esittämään tekijämiehiä.

Garrison ponnahti ylös ja julisti, että olin ”rikollinen, väkivaltainen raiskaaja, joka voi uusia tekonsa. Jos häntä ei vangita, rikoksen vakavuuteen ei ole suhtauduttu asianmukaisesti. Se on oikeusjärjestelmän halveksintaa ja asettaa vaaraan viattomia ihmisiä. Ja niin syyllinen mies saa jatkaa valitsemaansa elämäntyyliä.”

Tuomari Gifford oli samaa mieltä. Ei takuita. Eli joutuisin suoraan vankilaan. Gifford oli jo nuijimassa käsittelyä loppuun, kun salissa syntyi hälinää. Dershowitz singahti pystyyn, kokosi paperinsa salkkuun ja rynnisti kovaäänisesti salista ulos. Kuulin hänen mutisevan: ”Lähden pitämään huolta siitä, että oikeus tapahtuu.” Poistuminen aiheutti kohinaa, kunnes tuomari paukutti nuijaansa. Siinä se. Piirikunnan seriffi tuli hakemaan minua. Nousin ylös, riisuin

kelloni ja vyöni ja ojensin ne ja lompakkoni Fullerille. Kaksi naisystävääni itki lohduuttomasti eturivissä. ”Me rakastetaan sua, Mike”, he nyyhkivät. Camille oli noussut penkistä ja pyrki luokseni. Halasimme hyvästiksi. Sen jälkeen seriffi saattoi minut ja Jim Voylesin takaovesta ulos.

Minut vietiin alakertaan, vankien vastaanottoon, tutkittiin, otettiin sormenjäljet ja kirjattiin sisään. Ulkopuolella odotti toimittajien lauma. He olivat ryhmittyneet autolle, jolla minut oli määrä viedä vankilaan.

”Kun lähdemme, muista pitää takki käsirautojen peittona”, Voyles neuvoi. Oliko hän tosissaan? Turta olo oli hälvenemässä ja raivo noussemassa. Pitäisikö minun olla nolona siitä, että olin raudoissa? Nehän olivat minulle kuin kunniamerkki. Jos piilottelisin rautoja, olisin saman tien yksi vitun ämmä. Jim ajatteli, että rautojen piilottelu vapauttaisi minut häpeältä, mutta sehän vasta olisi koitunut häpeäksi. Minun oli näyttäydtyttävä raudoissa. Ne jotka ymmärsivät – heidän oli nähtävä se. Vittuun kaikki muut. Olin matkalla soturikouluun.

Lähdimme oikeustalolta ja kuljimme autoa kohti. Pidin käsiä ylväästi koholla ja hymyilin omahyväisesti kuin sanoakseni: Voitteko tajuta tätä paskaa? Kuva pääsi sanomalehtien etusivuille kaikkialla maailmassa. Kömmin poliisiauton takapenkille, Jim tunki viereen.

”No niin, heinähattu, ollaan kaksin”, vitsailin.

Minut vietiin odottamaan päätöstä siitä, minkä turvaluokan vankilaan joutuisin. Minut riisuttiin, pantiin kumartamaan ja tutkittiin ahteri. Sitten sain pyjaman tyyppiset paskareleet ja tohvelit. Ja minut kuskattiin Indiana Youth Centeriin Plainfieldiin, rangaistuslaitokseen, joka oli tarkoitettu kakkos- ja kolmostason kriminaaleille eli niille, joiden arvioitiin uusivan tekonsa joko melko varmasti tai hyvin varmasti. Kun kuulin määränpääni, olin jo onnistunut yllyttämään itseni raivoon. Aioin näyttää niille runkkareille, miten linnassa istutaan. Minun tapaani. Hassua. Kesti tosi pitkään tajuta, että se pikkuinen valkoinen nainen, joka passitti minut vankilaan, saattoi pelastaa henkeni.

1

Meillä ja Puma Boysiksi kutsutuilla tyypeillä oli kärhämää. Vuosi oli 1976 ja asuin Brooklynin Brownsvillessä, tyypit asuivat samoilla kullilla. Niihin aikoihin hengailin Ruthland Roadin kavereiden kanssa. He olivat joukko Karibian poikia Crown Heightsista ja heidät tunnettiin nimellä The Cats. Tehtailimme murtoja ja muutamalla gangstakaverillamme oli kiistaa Puma Boysin kanssa. Niinpä lähdimme puistoon avittamaan heitä. Emme tavallisesti sekaantuneet aseisiin, mutta ystäviä pitää auttaa. Siksi olimme varastaneet muutaman pistoolin, Magnum 357:n ja pitkän M1-kiväärin, johon oli kiinnitetty ensimmäisen maailmansodan aikainen pistin. Kaikkea sitä ihmisten kodeista löytää, kun käy varkaissa.

Kävelimme kadulla aseet kädessä eikä kukaan asettunut tiellemme, kyttiäkään ei näkynyt. Meillä ei ollut laukkuja edes kiväärille. Kannoimme sitä vuorotellen parin korttelin matkan.

”Hei, tuolla se menee!” haitilainen ystäväni Ron sanoi. ”Tyypillä on punaiset Pumat ja punainen paita, korkea kaulus.” Ron oli äkännyt kundin, jota etsimme. Lähdimme juoksemaan ja ihmisjoukko puistossa väistyi edestämme kuin Punainenmeri Mooseksen tieltä. Hyvä niin, koska yksi ystäväistäni avasi tulen. Ihmiset löivät maihin laukukset kuultuaan.

Jatkoimme eteenpäin ja tajusin, että muutama Puma Boysin jäsen oli hakenut suojaa kadulle pysäköityjen autojen takaa. Käännyin äkisti M1-kivääri käsissäni, kun näin ison kaverin, joka osoitti pistoolillaan minua.

”Mitä vittua sä täällä teet?” hän sanoi. Isoveljeni Rodney. ”Nyt painut helvettiin täältä.”

Lähdin kävelemään, jätin puiston taakseni ja menin kotiin. Olin kymmenvuotias.

x x x

Olen usein sanonut, että olin perheeni musta lammas, mutta tarkemmin ajatellen olin kilttiä poikaa suurimman osan lapsuuttani. Synnyin Cumberlandin sairaalassa Brooklynin Fort Greenessä New Yorkissa 30. kesäkuuta 1966. Varhaisimmissa muistoissani olen aina sairaalassa – minulla oli jatkuvasti ongelmia keuhkojen kanssa. Kerran hain huomiota tökkäämällä sormeni Drano-viemärinavaajapulloon ja sitten suuhun. Minut kiidätettiin sairaalaan. Muistaakseni kummitätini antoi minulle leikkipyssyn, kun olin sairaalassa, mutta taisin rikkoa sen saman tien.

En tiedä paljonkaan sukuni taustasta. Äitini Lorna Mae oli newyorkilainen, mutta syntyisin Etelästä, Virginiasta. Veljeni on käynyt tutustumassa äidin synnyinseutuun ja sanoo, että siellä ei ollut mitään muuta kuin asuntovaunukylä. Olen siis pohjimmiltani asuntovaununekru. Isoäitini Bertha ja isotätini kävivät 1930-luvulla töissä valkoisella rouvalla. Siihen aikaan useimmat valkoiset eivät huolineet mustia töihin. Bertha ja hänen siskonsa olivat niin kiitollisia rouvalle, että nimesivät kumpikin tyttärensä Lornaksi emäntänsä mukaan. Bertha säästi palkkarahoistaan, jotta saattoi kustantaa lapsensa yliopistoon.

Voi olla, että perin tyrmäysgeenin isoäidiltä. Äidin serkku Lorna on kertonut, että Berthan työnantajan, valkoisen rouvan, mies hakkasi vaimoan. Siitä Bertha ei tykännyt. Ja hän oli roteva nainen.

”Äläs käy käsiksi vaimoosi”, Bertha sanoi miehelle.

Mies piti sanoja vitsinä. Bertha mottasi häntä ja mies putosi perseelleen. Seuraavana päivänä mies sanoi Berthalle: ”Ei mutta Neiti Oikea Koukku, mitä kuuluu?” Hän lakkasi lyömästä vaimoan ja oli sen jälkeen kuin muuttanut mies.

Äiti oli pidetty. Minun syntyessäni hän oli töissä vartijana naistenvankilassa Manhattanilla ja opiskeli samalla opettajaksi. Hän oli käynyt kolme vuotta yliopistoa tavatessaan isäni. Isä sairastui ja äiti joutui keskeyttämään opintonsa. Äidillä oli koulutetuksi ihmiseksi melko surkea miesmaku.

Isän suvusta tiedän vähänlaisesti. Itse asiassa en oikein edes tuntenut isää. Tai miestä, jonka kerrottiin olevan isäni. Syntymätodistuksessani isäkseni ilmoitetaan Perce Tyson. Ongelmana on, että minä, veljeni ja siskoni emme koskaan tavanneet koko äijää.

Meille kerrottiin, että isämme oli Jimmy ”Curlee” Kirkpatrick junior. Hän oli harvoin maisemissa. Aikanaan kuulin huhuja, että Curlee oli parittaja, joka kiristi ja kuritti naisia työkseen. Yllättäen hän alkoi kutsua itseään papiksi. Kun kuulen jonkun kutsuvan itseään pastoriksi, minulla onkin tapana sanoa ”Pappismies kauttaviiva parittaja”. Kun asiaa miettii, näillä uskonnollisilla tyypeillä on parittajan karisma. He saavat kirkossakävijät tekemään tasan, mitä tahtovat. Siksi minulla on tapana todeta: ”Joopa joo, pappismies kauttaviiva parittaja.” Ja: ”Pappismies Ike kauttaviiva parittaja.”

Curlee kurvasi silloin tällöin autollaan asunnollemme. Äiti ja Curlee eivät koskaan puhuneet toisilleen, Curlee vain soitti torvea kadulla ja me kävimme tapaamassa häntä. Me lapset änkesimme hänen Cadillacinsa takapenkille ja ajattelimme pääsevämme retkelle Coney Islandiin tai Brighton Beachiin, mutta hän vain ajoi pari kertaa korttelin ympäri, pysäytti kotitalomme eteen, antoi vähän rahaa, suukon siskolle ja kätteli minua ja veljeä. Siinä se. Ehkä tapaisimme taas ensi vuonna.

Alkuun asuimme Brooklynin Bed-Stuyssa. Tuolloin se oli vielä kunnollista työläisaluetta. Ihmiset tunsivat toisensa. Arki oli aika tavallista, mutta ei kovin rauhaisaa. Joka perjantai ja lauantai koti muuttui Vegasiksi. Äiti järjesti kortti-iltoja ja kutsui paikalle kaikki ystävättärensä. Monet heistä myivät itseään. Äiti lähetti miesystävänsä Eddien hakemaan laatikollisen viinaksia. He lantrasivat vettä sekaan ja myivät vieraille paukkuja. Joka neljännen käden voittaja maksoi talolle siivun voitostaan. Äidillä oli myös tapana valmistaa vieraille kanansiipiä. Veli muistaa, että huorien lisäksi kylässä kävi myös gangstereita ja poliiseja. Ihmisiä laidasta laitaan.

Kun äidillä oli rahaa, hän törsäsi sen surutta. Hän oli järkkääjä luonnostaan, ystävättäriä oli kylässä usein, samoin paljon miehiä. Ja kaikki joivat ja joivat. Äiti ei vetänyt marihuanaa, mutta hänen

ystävänsä kyllä, joten äiti diilasi heille kamaa. Äiti poltti vain tupakkaa, merkki oli Kool 100's. Äidin ystävät olivat prostituoituja tai ainakin naisia, jotka makasivat miesten kanssa rahasta. Eivät huippu huoria eivätkä edes katutyttöäsoa. He jättivät lapsensa meille, kun lähtivät tapaamaan pookaa. Palatessaan heillä saattoi olla verta vaatteissa, ja äiti auttoi heitä siistiytymään. Kun kerran tulin kotiin, siellä oli valkoinen vauva. Mitä vittua, mitä paskaa tämä on, ajattelin. Mutta sellaista elämäni oli.

Veljeni Rodney on minua viisi vuotta vanhempi, joten meillä oli aika vähän yhteistä. Hän on outo heppu. Olimme mustia ja kotoisin getosta, mutta hän vaikutti jo silloin pikemminkin tiedemieheltä – hänellä oli koeputkensa ja koko ajan jokin kokeilu kesken. Hänellä oli jopa kolikkokokoelma. Minä ajattelin, että ne olivat valkoisten puuhia.

Kerran veli kävi läheisessä yliopistossa, Pratt-instituutin laboratoriossa, ja sai sieltä kemikaaleja koettaan varten. Muutamaa päivää myöhemmin hän häippäisi, minä hiippailin hänen huoneeseensa ja lisäsin koeputkiin vettä. Onnistuin räjäyttämään ikkunan karmeistaan ja sytyttämään tulipalon. Sen jälkeen veli asensi huoneensa oveen lukon.

Nahistelimme yhtenäin niin kuin veljeksillä on tapana. Ei mitään vakavaa, paitsi sinä kertana, kun viilsin häntä partaterällä. Hän oli jostain syystä käynyt päälle ja mennyt sitten nukkumaan. Katselin siskoni Denisen kanssa lääkärisarjaa, jossa oli meneillään leikkaus. "Voitais tehdä leikkaus. Rodney vois olla potilas. Mä olen lekuri ja sä hoitsu", sanoin siskolle. Käärimme veljen hihan ylös ja aloimme työstää hänen vasenta käsivarttaan. "SkalPELLI", sanoin. Sisko ojensi partaterän. Nirhasin partaterällä veljen ihoa ja veri alkoi valua. "Nyt tarvitaan alkoholia, hoitaja", sanoin ja sisko ojensi pullon minulle. Kaadoin viinaa haavoihin. Veli heräsi, kiljui ja karjui ja jahtasi meitä ympäri taloa. Piilouduin äidin selän taakse. Veljellä on yhä arvet käsivarressaan.

Oli meillä hauskaakin. Kerran minä ja veli kävelimme Atlantic Avenuella ja hän sanoi: "Mennään donitsitehtaalle." Hän oli saanut vohkittua donitseja ja halusi kai näyttää minulle, että sama onnistuisi uudelleen. Kävelimme sinne ja näimme, että portti oli auki. Veli meni sisään, sai haltuunsa pari laatikkoa donitseja, mutta jostakin syystä portti sulkeutui. Veli oli kiikissä ja vartijat tulossa. Niinpä hän työnsi donitsilaatikat minulle ja minä juoksin kotiin. Sisko ja minä

istuimme kotitalon portailla syömässä donitseja ja pian kummallakin oli kasvot sokerista valkeina. Äiti seiso siinä vieressä juttelemassa naapurin kanssa.

”Poika suoriutui kokeista ja pääsee Brooklynin tekuun”, äiti kerskaili ystävälleen. ”Hän on sitten lahjakas oppilas. Luokkansa paras.”

Juuri silloin talon eteen ajoi poliisiauto, Rodney kyydissä. Poliisien piti kuskata Rodney kotiin, mutta veli kuuli äidin kerskailun ja pyysi poliiseja jatkamaan matkaa. Hänet vietiin suoraa päätä Spoffordin nuorisovankilaan. Sisko ja minä ahmimme loput donitsit.

Vietin paljon aikaa siskoni Denisen kanssa. Hän oli kaksi vuotta minua vanhempi ja kaikki kulmakunnan ihmiset pitivät häntä kuin kukkaa kämmenellä. Jos sisko lyöttäytyi kimppaan, hän oli maailman paras ystävä. Mutta jos hän ryhtyi vihamieliseksi, kannatti siirtyä kadun toiselle puolen. Teimme yhdessä mutakakkua, katsoimme tv:stä painia ja karatea ja kävimme äidin kanssa ruokakaupassa. Arki oli mukavaa, mutta elämämme kääntyi pääläelleen, kun olin seitsemän.

Elettiin taantuma-aikaa, äiti jäi työttömäksi ja meidät hädettiin kodikkaasta asunnostamme. Sinne tuli tyypppejä, jotka siirsivät kaikki huonekalumme jalkakäytävälle. Me kolme lasta istuimme vahtimassa huonekaluja, kun äiti lähti etsimään meille kattoa pään päälle. Istuin siinä, kun paikalle tuli kavereita naapurista ja he kysyivät: ”Mike, miksi teidän huonekalut on tässä, Mike, hei?” Sanoimme, että olimme muuttamassa. Sitten naapurit näkivät meidät istumassa kadulla ja toivat syötävää.

Päädyimme Brownsvilleen. Muutos oli melkein käsin kosketeltava. Ihmiset kovaäänisempiä, aggressiivisempia. Kulmat olivat pelottavia. Kovia ja karskejä. Äiti ei ollut tottunut tietynlaisiin kovapintaisiin mustiin ja vaikutti säikyltä. Sama päti veljeen, siskoon ja minuun. Kaupunginosa oli vihamielinen, rauhallisia hetkiä ei juuri ollut. Poliisiautot ajoivat kaduilla pillit soiden, ambulanssit hakivat yhtenäen potilaita, aseet paukkuivat, ihmiset saivat puukosta, ikkunoita särkyi. Yhtenä päivänä veljeni ja minut ryöstettiin kotitalon edessä. Katelimme kun ihmiset ampuivat toisiaan, aivan kuin Edward G. Robinsonin gangsterifilmeissä. Katselimme sitä ja sanoimme: ”Vau, tällaista tapahtuu tosielämässä.”

Kulmat olivat myös himon pesäpaikka. Ihmiset olivat täysin es-tottomia. Oli tavallista kuulla heidän sanailevan kadulla: ”Ime mun mulkkua.” Tai: ”Nyt kyllä nuolet mun pillua.” Aivan erilaista kuin

vanhoilla kotikulmilla. Yhtenä päivänä joku tyyppi pysäytti minut kadulla, töni hylättyyn rakennukseen ja yritti raiskata. En tuntenut oloani turvalliseksi kaduilla. Jonkin ajan päästä emme olleet turvassa edes kotona. Äidin juhlat loppuivat, kun muutimme Brownsvilleen. Hän sai muutaman uuden ystävän, mutta ei tullut juttuun ihmisten kanssa samalla tavalla kuin Bed-Stuyssa. Hän alkoi ryypätä eikä enää saanut töitä. Muistan, kuinka seisoiimme sosiaalihuollon pitkissä jonoissa. Odotimme ja odotimme tuntikausia ja kun olimme aivan jonon keulilla, kello oli viisi ja se vitun paikka suljettiin nenän edestä niin kuin elokuvissa.

Häätöjä sattui myös Brownsvillessä. Aika monta kertaa. Silloin tällöin pääsimme asumaan säälliseen paikkaan, äidin ystävien nurkkiin tai miesystävän luo. Mutta useimmiten olot kävivät muutto muutolta pahemmiksi – alkuun olimme köyhiä, sitten tosi köyhiä ja lopulta aivan vitun köyhiä. Asuimme saataisissa taloissa, joista puuttui lämmitys, vesi, ehkä osa sähköistä. Talvisin nukuimme neljästään samassa sängyssä pysyäksemme lämpiminä. Asuimme lääväsä, kunnes tuli joku ja ajoi meidät pois. Äiti teki ihan mitä tahansa saadakseen meille katon pään päälle. Useimmiten se tarkoitti, että hänen piti maata jonkun miehen kanssa, vaikka ei välittänyt tyyppistä tippaakaan. Niin vain oli.

Äiti ei kertaakaan vienyt meitä kodittomien asuntolaan, joten me vain siirryimme seuraavaan hylättyyn rakennukseen. Se oli kammottavaa, mutta minkäs teit? Sitä minä inhoan itsessäni. Sitä minkä olen äidiltä oppinut – ihminen tekee mitä tahansa pysyäkseen elossa.

Yhdessä varhaisimmista muistoistani sosiaalityöntekijät tulevat asuntoon tarkistamaan, löytyykö sängyn alta miehiä. Kesäisin kävimme hakemassa ilmaista lounasta ja aamiaista. Sepitin tarinoita yhdeksästä veljestä ja siskosta, koska siten minulle annettiin enemmän ruokaa. Minusta tuntui kuin olisin lähtenyt sotaan ja saanut värväysrahan. Olin niin ylpeä, kun toin taloon ruokaa. Voitteko ymmärtää sitä surkeutta? Avasin jääkaapin ja siellä oli kuppainen voileipä, orpo appelsiini. Pikkupurkki maitoa tai parikin. Kutsuin ihmisiä kylään. ”Kaipaatko ruokaa, veli? Onko nälkä? Meillä on syötävää.” Annoimme ymmärtää, että olimme maksaneet kaikesta kovalla työllä. Sellainen oli se ilmainen lounas.

Pienenä olin äidin poika. Nukuinkin äidin kyljessä. Siskolla ja veljellä oli omat huoneet, mutta minä nukuin äidin vieressä vielä



 **Johnny
Kniga**

ISBN 978-951-0-40520-8

kl 99.1 Cus D'Amato

WWW.JOHNNYKNIGA.FI

